

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6. Vtrum caro Christi fuerit in antiquis p[a]rtibus secundum aliquid
signatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

dāntis fuit Romae, me praesente.

In response ad tertium aduerse diligenter vim arguunt: vt ex notitia modi intelligas solutionem. Obicit duo, tertium argumentum. s. semen & mēstruū esse ex quibus aliorum hominum corpora formantur, tanquam ex materia: conlat enim vtriusque opponi puri sanguini, ac propterea Christi corpus ex eiusdem formatum, si eiusdem est speciei nobiscum. Respondet auctor singillatim ad singula. Et de semine quidem mulieris quatuor dicit: primum, quod non est apud generationem: secundum, quod est in genere feminis imperfectum quid: tertium, quod non est materia necessaria ad conceptum: quartum, quod cum qualiam concupiscentia resoluitur. Et infert Auditor tertium ex primo & secundo, confitens illud a florita re Aristot. In speciali autem dicit corpus Christi non fuisse ex tali materia, tum propter tertium dictum, tum propter quartum: & confirmat illud auctoritate Damasc. Habes hinc Auditorē firmare sententiam dicentium id, quod semen mulieris vocatur, esse vere in semine genere, licet vt imperfectū quid, inepum autem esse ad generationē intellege, vt semen quod in genere causae efficiens locum nōst, in s. Metē & propterea non infert Auditor totale exclusionem illius a conceptu, sed necessarium concursum tantummodo excludit.

Super Quaestione trigesima prima Aristotelum sextum.

Itulus occasio nem habet ex errore putantium, corpus Christi formatum ex certa determinata portione transfusa successiue de persona in personam ab Adam, vique ad beatam Virginem: siue hoc sit opinari esse commune omnibus hominibus.

re requiratur ad conceptum, sicut Phi. dicit lib. de i. gene. animalium. & ideo in conceptione corporis Christi non fuit: praesertim quia licet sit imperfectum in genere feminis, tamen cum quadam concupiscentia resoluitur, sicut & semen maris. In illo autem conceptu virginali, concupiscentia locū habere nō potuit. & ideo Dam. dicit quod corpus Christi nō semināliter conceptum est. Sāguis autē mēstruus, quem feminae per singulos mēses emittunt, impuritate quadam naturalē habet corruptiōis: sicut & cetera superfluitates, quibus natura nō indiget, sed eas expellit. Ex tali autem mēstruo corruptiōnē habere, quod natura repudiat, nō formatur conceptus, sed hoc est purgamentum quoddam illius puri sanguinis, quod digestionē quadam est preparatus ad conceptum, quali purior & perfectior alio sanguine. Habet tamē impuritatē libidinis in conceptione aliorum hominum: inquantū ex ipsa commistione maris & feminae, talis sanguis ad locum generationi cōgruum attrahit: sed hoc in cōceptione Christi nō fuit, quia operatione Spiritus sancti talis sanguis i. vtero Virginis adunatus est, & formatus in plē. Et ideo dicitur corpus Christi ex castissimis & purissimis sanguinibus Virginis formatum.

ARTICVLVS VI.
Vtrum corpus Christi in antiquis patribus fuerit secundum aliquid signatum.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur, quod corpus Christi fuerit secundum aliquid signatum in Adā. & in alijs patribus. Dicitur enim Aug. 10. sup. gene. ad literam, quod caro Christi fuit in Adā, & Abraham, & alijs patribus secundum aliquid signatum.

Præter Rom. i. dicitur, quod Christus factus est ex semine Dauid secundum carnem: sed semen Dauid fuit aliquid signatum in ipso. ergo Christus fuit in Dauid secundum aliquid signatum, & eadem ratione in alijs patribus.

Præter Christus ad humanū genus affinitatem habet, inquantū ex humano genere carnē assumpsit: sed si caro illa nō fuit secundum aliquid signatū in Adam, nullā videtur habere affinitatem ad humanū genus, quod ex Adā deri-

uatur: sed magis ad alias res, videlicet materiae carnis eius assumpta est. videtur ergo quod caro Christi fuerit in Adam, & in alijs patribus secundum aliquid signatum.

Sed contra est, quod Augustinus dicit 10. super Genes. ad litteram, quocumque modo Christus fuit in Adam & Abraham, & alijs patribus, alij homines etiam ibi fuerunt, sed non conuerterunt: alij autē homines non fuerunt in Adam & Abraham, secundum aliquam materiam signatam, sed solum secundum originem, vt in 1. parte habitū est. ergo neque Christus fuit in Adam, & Abraham, secundum aliquid signatum, & eadem ratione nec in alijs patribus.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est, materia corporis Christi non fuit caro, & os beatæ Virginis, nec aliquid, quod fuerit actu pars corporis eius, sed sanguis, qui est potentia caro. Quicquid autem fuit in beata virgine a parentibus acceptum, fuit actu pars corporis beatæ virginis. Vnde illud, quod fuit in beata virgine a parentibus acceptum, non fuit materia corporis Christi, & ideo dicendum est, quod corpus Christi non fuit in Adam, & alijs patribus secundum aliquid signatum, ita scilicet quod ad quā pars corporis Adæ, vel alieuius alterius posset designari determinate, ut diceretur quod ex hac materia determinate, formabitur corpus Christi, sed fuit ibi secundum originem, sicut & caro aliorum hominum: Corpus enim Christi habet relationem ad Adam, & alios patres, mediante corpore matris eius. Vnde nullo alio modo, fuit in patribus corpus Christi, quam corpus matris eius, quod non fuit in patribus secundum materiam signatā, sicut nec corpora aliorum hominum, sit in prima parte dictum est.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod cum dicitur Christus fuisse in Adam, secundum corpulentam substantiam, non est intelligendum hoc modo, quod corpus Christi in Adam fuerit, quādam corpulenta substantia: sed quia corpulenta substantia corporis Christi, id est, materia, quam sumpsit ex virgine, fuit in Adam, sicut in principio actiuo, non autem sicut in materiali principio: quia scilicet, per virtutem generatiuam Adæ, & aliorum ab Adam descendentium vsque ad beatam virginem, factum est ut illa materia prepararetur, ad conceptum corporis Christi. Non autem fuit materia illa formata in corpus Christi, per virtutem feminis ab Adam derivatam: & ideo Christus dicitur fuisse in Adam originaliter, secundum corpulentam substantiam: non autem secundum seminalem rationem.

AD SECVNDVM dicendum, quod quamuis corpus Christi nō fuerit in Adam, & in alijs patribus, secundum seminalem rationem: corpus tamē beatæ virginis

bus fuit Christo proprium, quia in corpore antiquo vna est cōstitutio: Corpus Christi non fuit in Adam, & alijs patribus, secundum aliquid signatum. Probat: Quicquid fuit in beata Virgine a parentibus acceptum, fuit actu pars beatæ Virginis, ergo illud nō fuit materia corporis Christi, ergo corpus Christi nō fuit in Adam, & alijs, secundum aliquid signatum. Antecedens pro constanti relinquitur: quia sic est in alijs hominibus. Prima enim & præcipua pars genitrix est id, quod a parentibus habetur, secundum oēs. Prima consequentia probatur: quia materia corporis Christi non fuit caro, aut os, aut quæcūque pars actu beatæ Virginis, sed sanguis, ut patet in precedenti articulo. Secunda vero consequentia probatur: quia corpus Christi nō habet originem relationem ad Adam, & alios patres, nisi mediante corpore matris iuxta.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod cum dicitur Christus fuisse in Adam, secundum corpulentam substantiam, non est intelligendum hoc modo, quod corpus Christi in Adam fuerit, quādam corpulenta substantia: sed quia corpulenta substantia corporis Christi, id est, materia, quam sumpsit ex virgine, fuit in Adam, sicut in principio actiuo, non autem sicut in materiali principio: quia scilicet, per virtutem generatiuam Adæ, & aliorum ab Adam descendentium vsque ad beatam virginem, factum est ut illa materia prepararetur, ad conceptum corporis Christi. Non autem fuit materia illa formata in corpus Christi, per virtutem feminis ab Adam derivatam: & ideo Christus dicitur fuisse in Adam originaliter, secundum corpulentam substantiam: non autem secundum seminalem rationem.

AD SECVNDVM dicendum, quod quamuis corpus Christi nō fuerit in Adam, & in alijs patribus, secundum seminalem rationem: corpus tamē beatæ virginis

Tertia S. Thomæ. P 2 quod

Lib. orth. fid. c. 46. & 7.

Li. ecc. 20. 10. 1.

g. dicit. q. 4. art. 2.

Li. ecc. 20. 10. 1.

g. dicit. q. 4. art. 2.

Super Quaestione trigesima prima Aristotelum sextum.

Itulus occasio nem habet ex errore putantium, corpus Christi formatum ex certa determinata portione transfusa successiue de persona in personam ab Adam, vique ad beatam Virginem: siue hoc sit opinari esse commune omnibus hominibus.

Li. ecc. 20. & 26. colligi cur. c. 7.

j. p. q. ul. art.

Ar. præc.

j. p. q. ul. art.

quod ex semine maris est conceptum, fuit in Adā, & in alijs patribus, secundum rationem feminalem. & ideo mediante beata Virgine, Christus secundum carnem dicitur esse ex semine David, per modum originis.

AD TERTIVM dicendum, quod Christus habet affinitatem ad humanum genus secundum similitudinem speciei. Similitudo autem speciei attenditur, non secundum materiam remotam, sed secundum materiam proximam, & secundum principium actuum, quod generat sibi simile in specie. Sic igitur affinitas Christi ad humanum genus sufficienter conferuatur, per hoc, quod corpus Christi formatum est ex sanguinibus Virginis, derivatis secundum originem ab Adam, & alijs patribus. Nec refert ad hanc affinitatem undecumque materia illorum sanguinum sumpta fuerit: sicut nec hoc refert in generationem aliorum hominum, sicut in prima parte dictum est.

ARTICVLVS VII.

Utrum caro Christi in patribus fuerit peccato obnoxia.

AD SEPTIMVM sic proceditur. Videtur quod caro Christi in antiquis patribus peccato infecta non fuerit. Dicit enim Sap. 7. quod in diuinam sapientiam nihil inquinatum incurrat. Christus autem est Dei sapientia, ut dicitur 1. ad Cor. 1. ergo caro eius nunquam peccato inquinata fuit.

¶ 2. Praet. Dam. dicit in 3. lib. quod Christus primitias nostrae naturae assumpsit: sed in primo statu caro humana non erat peccato infecta, ergo caro Christi non fuit infecta, nec in Adam, nec in alijs patribus.

¶ 3. Praet. Aug. dicit 19. super Gen. ad litteram, quod natura humana semper habuit cum vulnere vulneris medicina: sed id, quod est infectum, non potest esse vulneris medicina, sed magis ipsū indiget medicina, ergo semper in natura humana fuit aliquid non infectum, ex quo postmodum est corpus Christi formatum.

RESPON. Dicendum, quod corpus Christi non refertur ad Adam, & ad alios patres, nisi mediante corpore beatae Virginis de qua carnem assumpsit: sed corpus beatae Virgini totum fuit in originali peccato conceptum, ut supra dictum est, & ita etiam in quo fuit in patribus, fuit peccato obnoxium, ergo caro Christi, secundum quod fuit in patribus, fuit peccato obnoxia.

¶ 4. Praet. Aug. dicit 19. super Gen. ad litteram, quod natura humana semper habuit cum vulnere vulneris medicina: sed id, quod est infectum, non potest esse vulneris medicina, sed magis ipsū indiget medicina, ergo semper in natura humana fuit aliquid non infectum, ex quo postmodum est corpus Christi formatum.

Patres fuerunt subiecti peccato, Christus autem fuit omnino a peccato immunis. Dupliciter ergo in hac comparatione errare contingit. Vno modo, ut attribuamus Christo vel carni eius conditionem, quae fuit, in patribus, puta, si dicamus, quod Christus in Adā peccauit, quia in eo aliquo modo fuit, quod est falsum: quia non eo modo in eo fuit, ut ad Christum peccatum Adā pueniret, quia non deriuatur ab eo secundum concupiscentiam legē, siue secundum rationem feminalem, ut supra dictum est. Alio modo contingit errare, si attribuamus ei, quod actum fuit in patribus conditionem Christi vel carnis eius, ut si quia caro Christi, secundum quod in Christo fuit, non fuit peccato obnoxia, ita etiam in Adam & in alijs patribus fuerit aliqua pars corporis eius, quae non fuit peccato obnoxia, ex qua postmodum corpus Christi formaretur: sicut quidam posuerunt: quod quidem esse non potest. Primo, quia caro Christi non fuit secundum aliquid signatum in Adā & in alijs patribus, quod posset distinguere a reliqua eius carne, sicut purum ab impuro: sicut iam supra dictum est. Secundo, quia cum caro humana peccato inficiatur ex hoc, quod est pars concupiscentiae concepta, sicut tota caro alicuius hominis per concupiscentiam concipitur, ita tota peccato inquinatur, & ideo dicendum est, quod tota caro antiquorum patrum fuit peccato obnoxia, nec fuit in eis aliquid a peccato immunis, de quo postmodum corpus Christi formaretur.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Christus non assumpsit carnem humani generis subiectam peccato, sed ab omni infectione peccati mundatam, & ideo in Dei sapientiam nihil inquinatum incurrat.

AD SECUNDVM dicendum, quod Christus dicitur primitias nostrae naturae assumpsisse, quantum ad similitudinem conditionis, quia scilicet assumpsit carnem peccato non infectam, sicut fuerat caro hominis ante peccatum. Non autem hoc intelligitur secundum continuationem puritatis, ita scilicet quod illa caro puri hominis conseruaretur a peccato immunis, usque ad formationem corporis Christi.

AD TERTIVM dicendum, quod in humana natura ante Christum erat vulnus, id est, infectio originalis peccati in actu: medicina autem vulneris non erat ibi actu, sed solum secundum virtutem originis, prout ab illis patribus propaganda erat caro Christi.

ARTICVLVS VIII. Utrum Christus, in lumbis Abrahae fuerit decimatus.

AD OCTAVVM sic proceditur. Videtur, quod Christus fuerit in lumbis Abrahae decimatus. Dicit enim Apo. ad Heb. 7. quod Levi nepos Abrahae decimatus fuit in Abraham, quia

Christi carne in patribus peccato obnoxia, sed nihil carnis in patribus exceptum fuisse a culpa. Dixerit autem propterea, ne quasi faceret Christum subiacuisse peccato: & est hoc satisfaceret, rōni difficultatis, quae ex hoc erat quod in patribus immunis a peccato dicebatur.

¶ Potest nihilominus vere dici, quod caro Christi in patribus, ut in patribus erat, fuit subiecta peccato, & cum hoc etiam vere dici, quod caro Christi in patribus, ut ad Christum deducenda, non erat peccato obnoxia: quia munda ad Christum per Spiritum sanctum & non ex virili semine deducenda erat. Simpliciter autem affirmata est vera, si caro Christi in patribus fuit obnoxia peccato: quoniam non de carne Christi in le, sed in patribus enuntiat peccatum: & in de filio Dei maiores debemus gratias, quod ex massa peccatrice carni suam deduci voluit.

¶ Super Questionis trigiesime Arisculum octauum.

¶ Super Questionis trigiesime Arisculum octauum. Titulus ex verbis Apostoli ad Heb. & August. occasione habet. Et significat esse decimatum, soluisse decimas per ministerium Abraham.

3. diff. 3. q. 4. ar. 1.

Titulus ut sonat propter quosdam ponentes, carnem Christi in patribus non subiectam fuisse peccato, sed immunem seruatum.

¶ In corpore tria: primo, duo supponuntur: secundo, duo excluduntur errores: tertio, respondetur quae sito. Quo ad primum supponitur primo, quod est sermo communis Christi ad patres, supponitur secundo, quod diuersa est conditio Christi, & patrum quo ad peccatum, quia illi subiecti peccato, Christus immunis a peccato.

¶ Quo ad secundum primum error esset conditionem patrum attribueret Christo, secundus esset conditionem Christi attribueret patribus, seu alicui parti cuiusvis eorum. Et quia primus opinantes non habet, secundus vero habet, contra secundum dupliciter arguitur: primo, quia caro Christi non fuit in patribus secundum aliquid signatum: secundo, quia non pars, sed tota caro patrum ex concupiscentia concipitur. Quo ad tertium conclusio responsiva est: Tota caro patrum fuit peccato obnoxia, ita, quod nihil fuit in eis liberum, unde de caro Christi formaretur. Infertur haec conclusio ex antedictis.

¶ Vbi aduerte, Autorem non intulisse.

¶ Li. 1. c. 6. & 7 non longe a princ. & ca. a med.

¶ Li. 1. c. 30. a med. 10. 3.

¶ 27. ar. 3. & q. 4. ar. 3. ad 1.